

Protocol del Treball final d'Art dramàtic

Direcció escènica i dramatúrgia

15/5/2025

Protocol del Treball final d'Art dramàtic

Direcció escènica i dramatúrgia

15/5/2025

Autoria

Equip directiu ESAD i coordinació de TF DD.

Imatges

Crèdit de les imatges. Institut del Teatre

Edició: 15/5/2025

© Institut del Teatre. Diputació de Barcelona

Índex

1. Objectius i competències	6
2. Modalitats	7
2.1. Modalitat artística	7
2.2. Modalitat recerca	7
3. Procediment.....	9
4. Calendari i terminis	11
5. Espais i recursos.....	12
6. Avaluació.....	13
6.1. Avaluació de les modalitats.....	13
6.1.1. Modalitat artística	13
6.1.2. Modalitat recerca.....	13
6.2. Presentació i avaluació	13
6.2.1. Presentació pública del projecte i fases d'avaluació	13
6.2.2. La Memòria	14
Annex. Bases per al Taller integrat	16

1. Objectius i competències

Pel que fa al Treball Final (TF), els seus objectius generals són permetre a l'alumnat:

- Fer un nus creatiu i dialògic amb els llenguatges que formen les arts escèniques.
- Estudiar per a concebre i fonamentar el procés creatiu, tant pel que fa a la metodologia de treball com a la renovació estètica.
- Cloure l'etapa dels estudis demostrant la competència i autonomia en qualsevol dels àmbits de la professió, així com posar en joc la capacitat per integrar els coneixements adquirits al llarg dels estudis.

Segons disposa el Reial Decret 1614/2006 ha d'estar orientat a l'avaluació de les competències associades al títol. En concret, el Pla docent de l'assignatura proposa les següents competències transversals:

1. Recollir informació significativa, analitzar-la i gestionar-la adequadament.
2. Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
3. Fer servir les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el procés creatiu.
4. Integrar-se de manera adequada en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos.
5. Desenvolupar en la pràctica una ètica professional basada en l'apreciació i sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.
6. Treballar de manera autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici de l'activitat professional.
7. Contribuir amb la seva activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural i la seva capacitat de generar valors significatius.

2. Modalitats

El TF pot presentar-se en les següents modalitats:

2.1. Modalitat artística	2.2. Modalitat recerca
2.1.1. Projecte artístic 2.1.2. Taller integrat	2.2.1. Recerca teòrica 2.2.2. Recerca pràctica

2.1. Modalitat artística

Projecte artístic

Treball artístic individual o col·lectiu de l'estudiant destinat a demostrar la seva competència, autonomia i la seva capacitat de recerca en el camp de les arts escèniques. El projecte ha de contemplar l'àmbit disciplinar propi del recorregut de l'estudiant.

- **Direcció:** realització d'una escenificació o projectes artístics relacionats amb els estudis realitzats.
- **Dramatúrgia:** realització d'una dramatúrgia o projectes artístics relacionats amb els estudis realitzats.

Taller Integrat (coordinat per la direcció ESAD)

És un treball artístic col·lectiu d'un grup d'estudiants de l'ESAD. El Taller integrat és una modalitat de l'assignatura Treball Final de les tres especialitats de l'ESAD. L'ESAD ofereix portar a terme un Taller integrat. De tots els presentats se'n farà una selecció. Per acollir-se a aquesta modalitat, els estudiants hauran de lliurar la sol·licitud i el projecte dins els terminis establerts.

2.2. Modalitat recerca

Treball individual o col·lectiu de l'estudiant destinat a demostrar la seva competència, autonomia i la seva capacitat de recerca en el camp de les arts escèniques, amb especial èmfasi en el camp de la seva especificitat o interès.

La recerca implica aportacions originals (és a dir, el mateix projecte no l'han d'haver realitzat anteriorment altres persones i ha d'afegir noves aportacions o coneixements al corpus existent).

Continguts imprescindibles:

- Hipòtesi, premissa o preguntes de partida.
- Antecedents i estat de la qüestió sobre la hipòtesi formulada.
- Seguiment documentat del procés de recerca.

- Valoració final del resultat obtingut (conclusions) en relació a la hipòtesi o la premissa de partida.
- Fonts documentals (bibliografia, webgrafia, vídeos, experiències vives i relats sobre la creació,,,...)

El Projecte de Recerca admet dues modalitats: modalitat teòrica i modalitat pràctica.

Recerca teòrica

La recerca teòrica té per objecte la investigació d'un tema, àmbit, tècnica, entre d'altres a partir de l'observació i anàlisi de materials -vius/ documentals/ visuals/ audiovisuals/ sonors...- que no han estat generats per l'estudiant que fa la recerca.

La perspectiva des de la qual s'aborda pot ser diversa: recerca de tipus històric, especulació epistemològica, treball de comparatística, recerca teòrica que impliqui un treball de camp, com per exemple, el seguiment i anàlisi de processos creatius o pedagògics, etc.

Aquest tipus de recerca condiciona el format de presentació davant del tribunal: Ha de fer-se oralment - amb l'acompanyament, si s'escau, de materials en altres suports – i ha de contenir necessàriament, una reflexió teòrica vinculada a l'àmbit de disciplines relacionades amb l'especialitat de l'estudiant.

Recerca pràctica

La recerca té per objecte la investigació d'un element o qüestió relativa a la creació i/o pràctica artística que sigui de l'interès de l'estudiant. Una vegada fixat el marc i l'objectiu de la recerca, serà l'estudiant qui dissenya i dugui a terme aquells exercicis, accions o pràctiques artístiques -treball de laboratori- que han de generar el material estètic, reflexiu i artístic que li permetrà arribar a l'assoliment del coneixement que cerca. Aquestes pràctiques han de permetre a l'estudiant desenvolupar tot allò que vol investigar, tot i que necessàriament i per elaborar l'estat de la qüestió, haurà d'emprar fonts alienes. Pel que fa a la presentació davant del tribunal, el resultat ha de ser clarament comunicable.

* * *

En ambdós casos de modalitat recerca, l'estudiant haurà de fer una defensa davant del tribunal, amb una durada màxima de 50 minuts.

Hi ha un gran ventall de possibilitats de presentació, que estableix la mateixa recerca. Des d'una sessió teoricopràctica, exercicis utilitzats amb comentaris, l'enregistrament en vídeo de la feina realitzada o la reproducció en viu d'una selecció d'aquestes pràctiques, o del resultat final de la investigació artística.

Complementari a l'exposició, el treball ha de lliurar-se en un format homologat, dividit en capítols, amb un índex, una introducció, una bibliografia i unes conclusions. Caldrà que aquest material o presentació vagi acompanyat d'una memòria o dietari de la recerca i metodologia emprada.

Com indicació, el Projecte de Recerca escrit ha de tenir un màxim de 50.000 caràcters, (excepte en les ocasions, acordades amb el tutor que es consideri que és necessària una altra extensió). **Cal lliurar-lo una setmana abans de la defensa pública.**

La seva defensa és pública i se'n farà publicitat com en qualsevol altra presentació de TF.

La data, hora i lloc de la defensa es determinarà amb la coordinació dels TF, segons les disponibilitats d'espais.

3. Procediment

Requisits:

L'estudiant ha de complir els requisits de l'assignatura (tenir aprovades totes les assignatures fins a tercer i aprovades o matriculades les de quart). És competència del cap d'especialitat, un cop rebuda la sol·licitud i revisió del projecte per part del coordinador/a de TF, verificar que l'alumne compleixi els requisits de l'assignatura i, en cas afirmatiu, autoritzar la matrícula de la mateixa.

El procediment consta dels següents passos:

1. Realització del Dossier preliminar

L'estudiant o grup d'estudiants que vol matricular-se al Treball Final ha de redactar un dossier preliminar amb els següents punts:

A la portada:

- Títol del TF , provisional
- Nom i cognoms dels estudiants que el presenten
- Especialitat i itinerari

Ordre dels continguts:

- Títol i descripció de la proposta
- Modalitat a la qual s'opta
- Descripció del tema i camp a desenvolupar
- Objectius i plantejaments
- Metodologia i procediments
- Motivacions: justificació clara i resumida de les raons de la tria proposada.
- Proposta de tutor/a
- Fitxa artística del projecte: amb les dades dels participants i contacte dels estudiants inscrits en el projecte
- Fitxa tècnica: Necessitats de recursos tècnics (Rider)
- Previsió de calendari: assaigs, muntatge i representació.

2. Entrega del dossier preliminar

L'alumne haurà d'entregar el dossier preliminar a la coordinació del TF, que s'encarregarà de revisar-lo i podrà demanar, si s'escau, que aquest faci les modificacions que consideri pertinents. Un cop s'hagi revisat el dossier i s'hagi vist que compleix els requisits, la coordinació el farà arribar al cap d'especialitat sol·licitant que autoritzi la seva matriculació. En el cas del Taller Integrat, el dossier preliminar s'haurà d'entregar a la sotsdirecció de l'escola, que serà l'encarregada de verificar l'adequació als requisits establerts.

Aquest dossier ha d'incloure la proposta de tutor/a.

3. Assignació del tribunal

Per cada TF s'assignarà un tribunal tenint en compte l'especialitat i la proposta de treball presentada. La coordinació de TF fa l'assignació del tribunal i gestiona l'espai de representació i assaig amb el coordinador d'espais. Conjuntament amb l'estudiant i el/la tutor/a s'acorda la data de presentació del projecte.

El tribunal està format per 3 membres designats d'entre el professorat de l'ESAD o, en casos excepcionals, d'especialistes externs.

4. Seguiment tutoritzat del projecte

Un cop validat el projecte, el/la tutor/a es reunirà un mínim de tres vegades per fer el seguiment del projecte. Aquestes sessions són consultives i poden ser convocades tant per part del professorat com per l'alumnat.

La tasca tutorial és ajudar l'estudiant en el desenvolupament del projecte recomanant documentació, metodologia i procediments. Així també en l'obtenció de conclusions i en dissenyar les pautes per la memòria i defensa del TF davant del tribunal. Caldrà el vist-i-plau del/de la tutor/a per tal de procedir a la presentació del TF.

5. Presentació final i avaluació del TF

A fi de comunicar la presentació del TF a la comunitat educativa, l'alumne aportarà a la coordinació del TF una fitxa i un arxiu gràfic/fotogràfic evocatiu/il·lustratiu que contingui la informació relativa a la presentació pública del TF.

L'estudiant que hagi optat per la Modalitat artística, entregará la memòria una setmana abans de la presentació.

L'estudiant farà la presentació del TF segons la modalitat escollida.

4. Calendari i terminis

Dates clau:

- Presentació dossier preliminar: fins 14 de novembre.
- Límit per matricular-se: fins el 5 de desembre.
- Presentació i defensa del projecte: diversos moments del curs fins el 15 de juliol.

TALLER INTEGRAT

Veure Annex. *Bases per al Taller integrat.*

5. Espais i recursos

Cada estudiant o grup d'estudiants que vulgui presentar el seu Treball Final, s'haurà d'autogestionar, en cas que ho requereixi, els espais i els possibles recursos econòmics de la producció. L'ESAD no disposa de cap dotació econòmica pels Treballs Finals, a excepció dels recursos que destina a Tallers Integrats (veure l'*Annex. Bases per al Taller integrat*).

Pel que fa als espais, tot i no poder garantir l'oferta ideal per cada projecte, l'escola intentarà dotar d'espai d'assaig els TF. Els espais d'assaig i presentació, es coordinaran en primera instància amb els coordinadors de TF de cada especialitat. Si un estudiant o grup d'estudiants proposa un treball final basat en recursos d'espais fora dels que pot oferir la institució, també n'informarà als professors coordinadors per tal que aquests puguin fer un seguiment del procés i incloure el treball dins la programació de presentacions finals. La presentació de TF fora dels espais de l'IT, es limitarà a la província de Barcelona.

6. Avaluació

6.1. Avaluació de les modalitats

6.1.1. Modalitat artística

El TF de modalitat artística és avaluat per la persona que ha tutoritzat (un 20% de la nota final) i pel tribunal (un 80% de la nota final).

Ítems d'avaluació del tribunal (valor 80%):

- Projecte artístic 70%
- Memòria 20%
- Diàleg amb el tribunal 10%

6.1.2. Modalitat recerca

El TF de modalitat recerca és avaluat per la persona que ha tutoritzat (un 20% de la nota final) i pel tribunal (un 80% de la nota final).

Ítems d'avaluació del tribunal (valor 80%):

- Treball escrit (inclou memòria). Aspectes formals 15% i Continguts 65%
- Presentació oral 20%

6.2. Presentació i avaluació

6.2.1. Presentació pública del projecte i fases d'avaluació

Tant pel que fa a la Modalitat Artística del TF com a la Modalitat de Recerca, la presentació i l'avaluació s'efectuen el mateix dia i de forma consecutiva.

L'alumnat de la Modalitat de Recerca disposarà d'una hora per a la preparació de l'exposició i de 30 minuts per a fer una presentació oral davant del tribunal, el tutor/a i el públic assistent.

L'alumnat de la Modalitat Artística farà una representació davant del tribunal, el tutor/a i el públic assistent.

-Tribunal: una vegada vista l'exposició o la representació, aquest disposa del temps que consideri oportú per preguntar i demanar a l'estudiant detalls sobre el vist, sentit o llegit. Finalment, el Tribunal pot obrir un espai d'intervenció on hi participarien el tutor, l'estudiant i el públic assistent.

-Deliberació: El Tribunal reunit amb el tutor/a i sense la presència de l'estudiant, delibera sobre la qualificació d'acord amb els paràmetres i ponderacions establerts en aquest protocol.

-Comunicació de la nota: la devolució i comunicació de la nota tindrà lloc de forma presencial just després del procés de deliberació del tribunal.

6.2.2. La Memòria

Criteris generals per a la presentació de la memòria dels TF de l'ESAD.

Dates de presentació

El termini de presentació de la memòria **serà de 7 dies abans** de la presentació pública davant del tribunal, per al Taller Integrat i el Projecte Artístic.

Format

1. Es presentarà en format digital (PDF) al coordinador de TF que la farà arribar al tribunal corresponent. I una còpia impresa i enquadernada s'haurà d'entrar per registre a l'atenció de l'Equip Directiu de l'ESAD.

2. La presentació escrita serà en fulls de DIN-A4. Lletre Times New Roman de 12 punts, interlineat d'1,5, marges de 2,5 cm i a doble cara.

La còpia en suport digital serà en un sol arxiu, preferentment format pdf. S'annexaran, si s'escau, altres arxius no compatibles amb aquest format.

Complementant la memòria i els seus possibles annexos l'estudiant podrà aportar tot allò que cregui oportú i necessari el dia de la seva presentació oral.

Portada

Cal especificar:

1. Títol (i subtítol si en té) del projecte o treball al que la memòria fa referència.
2. Nom i cognoms de l'estudiant.
3. Nom i cognoms del professorat tutor.
4. Nom i cognoms del tribunal i l'especialitat a la qual pertanyen.
5. Curs acadèmic i escola.
6. Modalitat de TF.
7. Logo de l'Institut del Teatre (segons la normativa vigent d'estil. Veure <http://www.institutdelteatre.cat/institut-del-teatre/imatge-corporativa.htm>)

Resum

El resum és un text breu (màx. 250 paraules) que contingui els punts forts (objectius principals, metodologia, resultats importants i conclusions) del treball realitzat.

Agraïments

Anirà abans de l'índex i contindrà aquella exposició que es consideri pertinent per tal de fer constar aquells agraïments que han intervingut durant el projecte.

Índex

L'índex o sumari és l'expressió de l'organització per títols i subtítols si s'escau de les diferents parts de la memòria. S'ha de situar abans de la introducció i després del resum i dels agraïments (que no sortiran en cap cas indexats).

L'índex ha d'anar numerat, no així les pàgines anteriors malgrat que s'han de comptar. La numeració serà sense l'abreviatura "Pàg."

Els títols de l'índex han de coincidir amb els de les diferents parts interiors del treball i poden anar sagnats i/o en negreta.

Redacció de la memòria

La memòria es presentarà en llengua catalana.

Una memòria és un text que recull l'experiència, l'anàlisi, el desenvolupament i les conclusions del projecte final de grau. Va destinat a especialistes en cada matèria (tribunal) i per tant ha d'acomplir una sèrie de regles. A continuació es presenta una guia per tal d'organitzar i elaborar la redacció de la memòria.

Parts de la memòria

Pel que fa a l'exposició de les idees i l'organització de la memòria seguirem la distribució clàssica d'introducció, desenvolupament i conclusions.

Els apartats a tractar es poden dividir en:

1. Descripció, fitxa artística i justificació de la proposta de TF (recollit ja en l'avant projecte acceptat per l'Especialitat).
2. Objectius principals i reflexió sobre el procés en funció dels mateixos
3. Descripció de la metodologia emprada i reflexió sobre la mateixa
4. Resultats i descobertes. Valoració, incidències i resolució de les mateixes.
5. Conclusions. Identificació de les aportacions del projecte a l'itinerari de l'estudiant.
6. Fonts documentals (bibliografia, webgrafia, vídeos experiències vives i relats sobre la creació,,,...)

Annex. Bases per al Taller integrat

Hi haurà 1 taller integrat per curs.

El projecte haurà de passar un procés de selecció de l'equip directiu que valorarà la qualitat de la proposta, el nombre d'alumnes TF participants i la viabilitat de la proposta.

Objectius específics

- Generar la interrelació efectiva de les especialitats de l'ESAD.
- Incentivar la pràctica del treball en equip i el reconeixement de la responsabilitat col·lectiva en el procés de producció i creació de l'espectacle.
- Treballar en un projecte professionalitzador i finalista que faciliti el trànsit al món professional.
- Activar el sorgiment possible de noves companyies i relacions creatives entre estudiants de les tres especialitats.

Condicions generals

La constitució del grup ha de ser amb alumnes d'interpretació, de direcció escènica i dramatúrgia i d'escenografia.

L'escenificació del projecte no podrà superar els 60 minuts de durada.

Per aquest curs es proposa la realització d'un taller integrat triat d'entre els que es presentin. L'equip de direcció de l'ESAD en farà la selecció en funció dels criteris següents:

1. Interrelació entre les tres especialitats.
2. Consideracions artístiques i professionals.
3. Qualificació acadèmica.
4. Nombre d'estudiants implicats.

Tutories

Cada taller integrat comptarà amb un tutor per als alumnes de cada especialitat. Els Tutors seran els Caps de les especialitats d' Escenografia, Direcció i Dramatúrgia i Interpretació. Els tutors i tutores acompanyen als estudiants durant el procés de creació provocant-los la valoració artística, formal i de contingut, i fan el seguiment del desenvolupament del procés de producció per aconseguir que s'apropii el màxim possible a la pràctica professional.

Definició del projecte

Els grups d'estudiants que vulguin optar a la realització d'un taller integrat han de presentar un projecte de treball que compleixi les següents condicions generals:

- Llistat d'estudiants participants.
- Plantejament del procés de creació (Punt de partida, metodologia de treball, objectius etc.)
- Consideracions dramatúrgiques generals.
- Predisseny de la proposta d'escenificació.
- Calendari de treball i de producció.
- Pressupost de producció.

Pressupost

El projecte acceptat per presentar-se com a taller integrat disposarà d'una dotació pressupostària de 2.000€ destinats a material.

L'equip de treball gestionarà el pressupost de fungibles segons els criteris artístics que cregui oportuns.

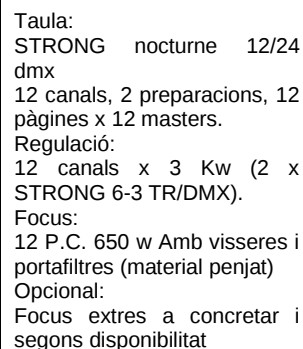
Aquesta dotació econòmica està entesa com un ajut a poder portar a terme el projecte. Això vol dir que cada grup de taller integrat pot, si vol, buscar altres fonts de recursos que ajudin a produir l'espectacle.

Recursos tècnics

El Taller integrat disposarà de 56 hores/persona.

El temps dels tècnics es poden distribuir en funció de les característiques i necessitats de cada pràctica. Així, si una pràctica té una alta demanda de tècnic de so i no té demanda de tècnica de maquinària, El projecte podrà redistribuir els temps segons necessitats, tenint en compte els terminis establerts a les reunions tècniques i respectant el concepte de quota mínima.

El material propi de l'espai de presentació.

Recordem que el Taller Integrat és un Treball final amb un format específic. Tot i així segueix el protocol acordat per les especialitats quant a presentació pública, entrega de memòria i avaluació de tribunal .

Tota la informació necessària per a la comunicació serà prèviament passada als coordinadors del TF, així com qualsevol canvi que s'esdevingui del projecte inicial.

- Presentació dossier preliminar: fins 15 de novembre.
- Límit per matricular-se: fins el 5 de desembre.
- Presentació i defensa del projecte: a determinar.

En cas que el Taller integrat no sigui seleccionat l'alumne podrà matricular-se del TF de la seva especialitat en les altres modalitats.